

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ТА СКЛАДУ ГЕЛІВ ДЛЯ ЯСЕН

Половко Н.П., Ладогубець Д.С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

polovko.np@gmail.com

З метою обґрунтування доцільності розробки гелю для ясен нами проаналізовано асортимент і склад стоматологічних гелів, наявних на фармацевтичному ринку України. При аналізі встановлена наявність 9 найменувань лікарських засобів групи за АТС А01А D11 А Засоби, що впливають на травну систему і метаболізм. А01 Засоби для застосування в стоматології. А01А Засоби для застосування в стоматології. А також 4 найменувань препаратів в групі косметичних засобів, а саме 4.1.7. Інші засоби по догляду за порожниною рота. При аналізі складу гелів для ясен встановлено, що вони представлені трьома найменуваннями гелів, які призначені для використання при прорізуванні зубів у дітей, це гелі «Камістад Бебі», «Baby protect classic», «Дентинокс-гель Н» (Dentinox-gel N), з них один препарат українського виробництва і два німецького. В якості лікарських, або діючих речовин в їх складі використовуються екстракти череди, фенхелю, квіток ромашки (або настойка ромашки), цетилпіридинію хлорид, прокаїну гідрохлорид (новокаїн), лідокаїну гідрохлорид, каріон. Препарат Камідент-Здоров'я, також містить лідокаїну гідрохлорид і ромашки квіток настойку. Переважна більшість гелів містять метронідазолу бензоат і хлоргексидину глюконат (гелі: «Метрогіл дента», Юнік Фармасьютікал Лабораторіз, Індія; «Метровіол Дента», Віола ФФ, Україна, Стомато-гель Здоров'я, ТОВ Здоров'я, Україна, «Дентагель гель», ПРАТ Фітофарм, Україна, «Метронідазол Дента», ТОВ Гледекс, Україна). Холісал (Cholisal), гель для ротової порожнини, виробництва ФЗ Ельфа, Україна, який містить холіну саліцилат і цеталконію хлорид. Як було зазначено низка препаратів відносяться до косметичних засобів, а саме групи 4.1.7. Інші засоби по догляду за порожниною рота. Це фітогель «Дентафіт з прополісом», виробництва ТОВ «Фітопродукт», Україна, який містить екстракт прополісу, екстракт квіток ромашки, екстракт

деревію, екстракт кори дуба, екстракт шавлії лікарської, екстракт евкалипта, ефірна олія м'яти. Ще один препарат у формі гелю – «Генгігель», Resierpfarma, Італія, який містить 0,2% натрію гіалуронату. «Бальзам для ясен Шавлія» (Balsam for gums), Weleda, Німеччина, який містить екстракти кореня ратанії, мірри, квітів ромашки, шавлії, кори каштану кінського, суміш ефірних олій, срібло і фтор.

Аналіз основних принципів терапії захворювань пародонту, складу лікарських засобів, патентний пошук і аналіз наукових розробок показав, що терапія пародонту передбачає топічне і системне лікування з використанням ортопедичних, ортодонтичних консервативних, хірургічних і фізіотерапевтичних методів. Основним завданням терапії захворювань пародонту є усунення патогенетичних та місцевих подразнювальних чинників, призупинення дистрофічного та запального процесу в парадонті і прискорення регенеративних процесів. Необхідно усунути механічну причину, яка провокує гінгівіт, а саме прорізання зубів мудрості, нові коронки, пломби, протези. Обов'язковою умовою лікування гінгівіту є видалення зубного каменю. Догляд за порожниною рота має передбачати окрім обов'язкових заходів, використання засобів, що містять антисептичні добавки, наприклад перекису водню, хлоргексидину біглюконат. Використання засобів для полоскання рота до і після процедур, і промивання пародонтальних кишень антисептиками сприяють запобіганню повторному зараженню. Ці розчини швидко змиваються і мають короткотерміновий позитивний вплив. Більш повільне вивільнення лікарських речовин антибактеріальної дії сприяє використанню стоматологічних плівок і гелів. Як показав аналіз асортименту ЛЗ для лікування гінгівіту широко застосовують гель «Метрогіл дента» («Юнік Фармасьютикал Лабораторіз», Індія). При тяжкому перебігу хвороби призначається системне застосування антибіотиків, (еритроміцин, тетрациклін, кліндаміцин; комбінація пеніциліну в з метронідазолом). Ефективне поєднання антибіотиків з імуностимулювальними ЛЗ, наприклад препарат «Імудон».

Аналіз літературних джерел показав, що для фармакотерапії захворювань пародонту використовують широкий спектр ЛЗ з антибактеріальної дії:

антисептики, сульфаніламід, антибіотики, нітрофуран, протипротозойні ЛЗ. Для лікування гінгівіту використовується еритроміцин – бактеріостатичний антибіотик, який впливає на грам-позитивні мікроорганізми. Препаратами вибору є амоксицилін, антибіотик з бактерицидною дією; лінкоміцину гідрохлорид – антибіотик, продукований *Streptomyces lincolniensis*, який виявляє бактеріостатичну дію. Метронідазол, який виявляє антибактеріальну і антипротозойну дію відносно до анаеробних бактерій і анаеробних найпростіших, які викликають гінгівіт і пародонтит. ЛЗ антисептичної дії застосовують у різноманітних лікарських формах (розчинів, аерозолів, мазей, паст, гелів, плівок, таблеток для розсмоктування, тощо). Антисептики входять до складу препаратів, які застосовуються полосканням, зрошуванням, змащуванням, промиванням, аплікацією, накладанням пов'язок, дренажів, тощо. Серед антисептиків використовуються хлорвмісні галогени, до яких належать 0,5-1 % розчини хлориду йоду і 0,5-1,5 % розчини хлораміну. В якості засобу антисептичної дії застосовуються і фторвмісні препарати. До антисептиків також відносять катіонні ПАР, серед яких поширеними є 0,5 % розчин етонію, який виявляє ранозагоювальну, бактерицидну і місцевоанестезувальну дію; 0,01–0,05 % розчин мірамістину та 0,25–2 % розчину ДМСО. Широке застосування в стоматологічних засобах має хлоргексидин – похідне бігуанідину, ефективний до стрептококів, стафілококів, *Candida albicans*, *Escherichia coli* та інш. Цетилпіридинію хлорид, який має бактерицидну дію щодо грампозитивних і грамнегативних бактерій. Мірамістину моногідрат – антисептик широкого спектру дії, який використовують для лікування бактеріальних, грибкових і вірусних інфекцій.

В якості протизапальних агентів використовуються НПЗЗ, наприклад мефенаміну натрієва сіль, диклофенак натрій, які виявляють знеболювальну дію, прискорюють загоєння ран; холіну саліцилат, який має виражену протизапальну і знеболювальну дію.

Таким чином перспективним є розробка складу гелю для терапії інфекційно-запальних процесів пародонта.